

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)



[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)



[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

[zapisz się](#)

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Wikipedia kończy 20 lat

15 stycznia przypada 20 rocznica powstania Wikipedii. To nie tylko największa internetowa encyklopedia, ale i jeden z najczęściej odwiedzanych portali na świecie. Tylko w Polsce co miesiąc Wikipedię odwiedza ponad 30 milionów użytkowników. A w naszej wersji językowej jest już prawie 1,5 mln haseł.

PAP: Czy ufa pan wszystkiemu, co pan przeczyta w Wikipedii?

Prof. Dariusz Jemielniak z Akademii Lena Koźmińskiego, wikipedysta, autor książki o Wikipedii ("Życie wirtualnych dzikich") członek Rady Powierniczej Wikimedia Foundation:

Nie ma źródeł, którym można ufać bezkrytycznie. Badania pokazują, że Wikipedia zawiera teraz nie więcej błędów, niż tzw. źródła profesjonalne. A Wikipedia ma tę ogromną przewagę nad innymi źródłami, że mamy tam kontrolę społeczną: wiemy kto, kiedy i jak edytował dane hasło. I są tam podane odnośniki - źródła, z których zaczerpnięto dane informacje. Tymczasem w klasycznych encyklopediach brak takich odnośników. Nie ma sposobu, żeby tam zweryfikować, skąd wzięła się dana informacja.

Zresztą niedawno Światowa Organizacja Zdrowia stwierdziła, że informacje na temat COVID-19 co na Wikipedii tak świetnie rozwinięte, że będzie tam odsyłać po rzetelną wiedzę dotyczącą koronawirusa. A to koronny dowód na to, że Wikipedia jest źródłem wiarygodnym.

PAP: Czy widać na horyzoncie zagrożenia dla ciągłości projektu?

D.J.: Zagrożeń jest sporo. Z problemem zetknęliśmy się choćby w zeszłym roku, kiedy YouTube zdecydował, że przy kontrowersyjnych w filmikach - np. płaskoziemców lub antyszczepionkowców - umieszczać będzie linki do odpowiednich haseł na Wikipedii. Idea na pierwszy rzut oka ciekawa. Nie wzięto jednak pod uwagę, że wtedy w Wikipedii pojawi się tłum osób, które zaczną zaprzeczać procesowi naukowemu. To nie było rozwiązaniem problemu, ale przerzuceniem go na Wikipedię. Po rozmowach z YouTubem udało się tą sprawę naprostować i przekonać przedstawicieli YouTube'a, że to nie jest właściwa droga do rozwiązania ich problemu.

Problemem dla Wikipedii jest choćby to, że ludzie z bardzo silną agendą, szerzący dezinformację lub na usługach reżimów totalitarnych czy dużych korporacji, mogą próbować na Wikipedii zafałszowywać niektóre informacje. Musimy temu zapobiegać.

PAP: Czy istnieją zabezpieczenia, które sprawią, że Wikipedii nie popsuje kiedyś jakaś armia trolli, która zacznie tam masowo wprowadzać fake newsy?

D.J.: Paradoksalnie zabezpieczeniem jest to, że każdy może Wikipedię edytować. Co prawda każdy może tam wpisać bzdurę, ale jednocześnie wszyscy widzą, co kto i kiedy wpisał - i można to naprawić. Jeśli ktoś w popularnym hasle będzie próbował coś psuć - możemy się spodziewać, że w ciągu kilku sekund zostanie to naprawione. W hasłach mniej popularnych czas reakcji może być dłuższy. Wikipedia ma jednak administratorów, a także doświadczonych edytorów, którzy przeglądają wkład nowych użytkowników czy edycje kontrowersyjnych haseł. Niektóre zaś hasła, szczególnie te najbardziej kontrowersyjne, gdzie np. trwa tzw. wojna edycyjna, mogą być edytowane jedynie przez administratorów. Używamy też algorytmów sztucznej inteligencji do wykrywania wrogich edycji. Na razie nasze zabezpieczenia działają.

PAP: Czy w ciągu ostatnich 20 lat zdarzyły się poważne kryzysy, momenty, kiedy Wikipedia zadrżała w posadach?

D.J.: Pojawiły się kryzysy wzrostu - choćby wtedy, kiedy jako wolontariusze nie byliśmy już w stanie sprawnie utrzymać rozwoju Wikipedii i trzeba było założyć fundację Wikimedia. Kolejnym wyzwaniem okazała się profesjonalizacja: potrzebowaliśmy sztabu prawników, programistów, profesjonalnego zespołu badawczego, aby wytrzymać konkurencję z najlepszymi w dolinie krzemowej.

PAP: W czym Wikipedia ściga się z największymi korporacjami?

D.J.: Musimy mieć kompetencje organizacyjne i technologiczne, które pozwolą nam oferować produkt nie gorszy niż produkt, który wyprodukowałaby korporacja. Staramy się dostarczać rzetelnej, niezależnej wiedzy. A korporacje często nie mają takiej motywacji. Nawet najwięksi giganci uginają się pod cenzurą reżimów totalitarnych. W Wikipedii nigdy czegoś takiego nie było. A budżet Wikipedii to ok. 100 mln dol. rocznie. Tymczasem duże korporacje mają dużo większe budżety.

PAP: Z jakich źródeł Wikipedia pozyskuje te 100 milionów dolarów rocznie?

D.J.: W większości są to indywidualni darczyńcy, choć są i dotacje od dużych firm. Gdyby jednak większość budżetu pochodziła od kilku korporacji, byłoby ryzyko nacisków. Na szczęście tego problemu nie mamy.

PAP: A jeśli środków od darczyńców zacznie brakować - może się zdarzyć, że na Wikipedii pojawią się kiedyś reklamy?

D.J.: Reklam na Wikipedii nie ma i nigdy nie będzie. Taką decyzję podjęliśmy lata temu. Gdybyśmy byli zmuszeni do zamieszczania reklam, musielibyśmy też pomyśleć o zawieszeniu działania serwisu. Uważamy, że suma ludzkiej wiedzy powinna być dostępna za darmo. A za darmo to nie znaczy "za dane użytkowników" czy za ich czas oglądania reklam.

PAP: Czy w świecie, gdzie dochodzi do silnej polaryzacji poglądów i tego, że wiele tematów jest upolitycznionych, łatwo zachować Wikipedii obiektywność?

D.J.: Może to zabrzmieć dziwnie, ale ratuje nas to, że w Wikipedii nikomu nie chodzi o prawdę. Tam chodzi raczej o rzetelne odzwierciedlenie, co wiarygodne źródła mówią na dany temat. A podstawowym kryterium, które rozważamy, nie jest prawda, ale to, czy dane medium jest wiarygodne. Jeśli jest - mogę zrelacjonować, co ono twierdzi.

PAP: Jak wikipedyści oceniają wiarygodność źródeł?

D.J.: W kwestiach naukowych - sytuacja jest prosta. Tu wiadomo, które publikacje są zweryfikowane. A jeśli chodzi o tematy niezwiązane z nauką - np. życiorysy gwiazd czy hasła dotyczące poglądów politycznych, to wiarygodność źródła ma charakter kontekstowy. Jeśli w czasopiśmie "Nie z tej Ziemi" czytamy, że Ziemia jest płaska, nie możemy tego źródła wprowadzić do hasła astronomicznego. Jeśli jednak to czasopismo np. informuje, że wróżbita Maciej urodził się tego a tego dnia, to nie mamy powodu wątpić w wiarygodność tej informacji.

PAP: Czy w Wikipedii ciągle są jakieś obszary wiedzy, w których są dziury?

D.J.: Wikipedia jest 50 razy większa niż Britannica. Ale ciągle jest mnóstwo miejsca, żeby ją rozwijać. Jeśli ktoś używa Wikipedii, to uważam, że jego obowiązkiem etycznym jest albo przekazywać Wikipedii donacje, albo wspomagać ją swoją pracą: czy to poprawieniem przecinka, czy dopisaniem zdania, akapitu, hasła. Im więcej mamy rąk do pracy, tym lepsze dobro wspólne tworzymy. Zachęcałbym wszystkich, żeby rozwijali w Wikipedii hasła z zakresu, którym się interesują. Na pewno okaże się, że sporo informacji ciągle tam brakuje.

Redakcja portalu Laboratoria.net życzy wszystkiego dobrego i 100 lat :)

<http://laboratoria.net/aktualnosci/30250.html>



09-09-2024

Jak poradzić sobie z końcem wakacji?

Dobrym sposobem jest opracowanie planu na „po urlopie”.



09-09-2024

Zalecenia w sprawie mpox są racjonalne i adekwatne

Wytyczne dotyczące mpox są adekwatne do obecnej sytuacji.



09-09-2024

Przydatność organów do przeszczepu

Syntetyczna krew może istotnie wpłynąć na transplantologię.



09-09-2024

Naukowcy zbadali, jak powstają nowe słowa w mediach społecznościowych

Język ewoluuje w kontekście społecznym, a jego odmiany zawsze konkurują ze sobą.



09-09-2024

Telefony komórkowe nie powodują nowotworów mózgu

Wykazują naukowcy w najnowszych badaniach.



09-09-2024

Ryzyko zawału i udaru mózgu u kobiet

Z 30-letnim wyprzedzeniem zwykłym testem krwi można je wykryć.



09-09-2024

[Galaktyki są dużo większe, niż sądzono](#)

Galaktyka Andromedy już od dawna oddziałuje na Drogę Mleczną.



09-09-2024

[System inteligentnego zarządzania pojazdami nagrodzony przez...](#)

Nagrodzony przez Siemens i PW.

Informacje dnia: [Jak poradzić sobie z końcem wakacji? Zalecenia w sprawie mpox są racjonalne i adekwatne](#) [Przydatność organów do przeszczepu](#) [Naukowcy zbadali, jak powstają nowe słowa w mediach społecznościowych](#) [Telefony komórkowe nie powodują nowotworów mózgu](#) [Ryzyko zawału i udaru mózgu u kobiet](#) [Jak poradzić sobie z końcem wakacji? Zalecenia w sprawie mpox są racjonalne i adekwatne](#) [Przydatność organów do przeszczepu](#) [Naukowcy zbadali, jak powstają nowe słowa w mediach społecznościowych](#) [Telefony komórkowe nie powodują nowotworów mózgu](#) [Ryzyko zawału i udaru mózgu u kobiet](#) [Jak poradzić sobie z końcem wakacji? Zalecenia w sprawie mpox są racjonalne i adekwatne](#) [Przydatność organów do przeszczepu](#) [Naukowcy zbadali, jak powstają nowe słowa w mediach społecznościowych](#) [Telefony komórkowe nie powodują nowotworów mózgu](#) [Ryzyko zawału i udaru mózgu u kobiet](#)

Partnerzy